

Iosif Țon și reînvierea ereziei pelagiene

Numele predicatorului Iosif Țon este unul cu o rezonanță deosebită pentru marea parte a credincioșilor bapțiști (și penticostali) din România. Ne-am obișnuit să privim la dumnealui ca la un om care a umblat aproape cu Dumnezeu, un om pe care Dumnezeu l-a folosit, atât în țara noastră, cât și în Statele Unite, pentru înaintarea Împărăției lui Dumnezeu. Predicile dumnealui - pe casete, pe CD-uri sau DVD-uri- au probabil cea mai mare audiență, cărțile dumnealui sunt retipărite și citite, conferințele dumnealui atrag mulți oameni, iar prezența dumnealui într-o biserică locală dintr-un oraș duce la umplerea aceluia locaș de închinare. De ani de zile, mai toți bapțiștii (și penticostalii) au privit la predicatorul Iosif Țon ca la un om înțelept de la care ai întotdeauna ce învăța. Fără doar și poate, majoritatea dintre noi l-am socotit înălțat pe un soclu înalt înaintea ochilor noștri.

Din această cauză, publicarea cărții lui John Oswalt – *Chemați să fie sfinți*, a cărei *Prefață* a fost scrisă de Iosif Țon, a însemnat pentru noi un șoc puternic. În această *Prefață*, Iosif Țon susține învățătura pelagiană, condamnată oficial de Biserica lui Hristos ca eretică. Învățătura lui Pelagius, un călugăr britanic care a trăit din a doua jumătate a secolului al patrulea și până în secolul al cincilea, e nescripturală. Iar în această *Prefață*, Iosif Țon susține această erezie, luptă împotriva teologiei lui Augustin, care s-a întors la doctrina mântuirii prin har a lui Pavel, și luptă împotriva lui Luther și a lui Calvin, care, la fel, au promovat teologia nou-testamentală a mântuirii prin harul suveran și eficace a lui Dumnezeu.

Inimile noastre, ale celor care am meditat la seriozitatea acestui demers teologic, sunt frânte între preocuparea față de implicațiile devastatoare ce le poate avea învățătura lui Iosif Țon asupra evanghelicilor din România – din cauza influenței personalității dumnealui – și preocuparea față de starea spirituală a acestui frate al nostru în Hristos, care a ajuns să fie înșelat să susțină în această *Prefață* o învățătură atât de greșită și de periculoasă.

De când am ajuns la cunoașterea învățăturii susținute de Iosif Țon în această *Prefață*, am luat hotărârea să-i avertizăm pe frații noștri evanghelicici din România cu privire la orientarea teologică nebiblică susținută de Iosif Țon aici.

În acest scop am pregătit două materiale referitoare la erezia lui Pelagius, în care prezentăm atât învățătura acestuia, combaterea ei, rolul jucat de Augustin în controversa pelagiană, cât și discutarea unor consecințe ale acestei învățături. Cele două materiale, *Erezia lui Pelagius* și *Implicații ale învățăturii lui Pelagius* reprezintă fundalul teologic necesar înțelegerii demersului teologic urmat de Iosif Țon în *Prefața* la cartea lui Oswalt.

Până nu demult, pelagianismul reprezenta o învățătură îngropată în Istoria Bisericii, fără relevanță pentru vremurile de acum, cel puțin în ce privește mișcarea evanghelică din România. Reînvierea acestei învățături în *Prefața* lui Iosif Țon la cartea lui Oswalt face necesară studierea pelagianismului pentru a înțelege seriozitatea acestei erezii și consecințele devastatoare pe care le poate avea predicarea unei asemenea învățături.

În materialul *Iosif Țon și pelagianismul* analizăm paragraf cu paragraf afirmațiile referitoare la controversa pelagianism-augustinianism ale lui Iosif Țon din *Prefață*, comparându-le cu învățătura Scripturii. După cum veți putea observa din lecturarea materialului, pe lângă susținerea pelagianismului, Iosif Țon deformează teologia lui Augustin: îi atribuie lui Augustin învățături pe care acesta nu le-a susținut.

Dezbaterea acestor materiale la grupul nostru de studiu și pregătirea materialelor pentru postarea pe site, s-a făcut cu multă preocupare și rugăciune, atât pentru binele spiritual al fratelui nostru Iosif Țon – și anume ca Dumnezeu să îi deschidă ochii să își vadă greșeala și să se pocăiască de erezia susținută aici – cât și pentru discernământ din partea evanghelicilor din România, ca să nu îmbrățișeze, sub autoritatea unui nume sau a unei afecțiuni naturale, învățătura greșită a lui Iosif Țon din această *Prefață*.

Nădăjduim ca acest semnal de alarmă să trezească în mijlocul cititorilor aceeași preocupare și același duh de rugăciune pentru biruința lui Dumnezeu în viața fratelui nostru Iosif Țon, cât și în ce privește învățătura sănătoasă în mișcarea evanghelică din România. Acesta e scopul nostru.

Iosif Țon și pelagianismul

Am abordat studiul ereziei pelagiene nu dintr-un interes istoric care să aibă prea puțină relevanță în vremea în care trăim și cu problemele cu care se confruntă biserica din țara noastră. Ci abordarea învățaturii pelagiene a fost necesară pentru a înțelege seriozitatea demersului teologic urmat de către predicatorul Iosif Țon, care, în ultimul timp, a început să simpatizeze cu această erezie pelagiană. E necesar să înțelegem bine controversa pelagiană (erezia pelagiană și răspunsul biblic la aceasta) pentru a înțelege implicațiile pe care le poate avea asupra mișcării evanghelice din România promovarea ereziei pelagiene în lucrarea pe care o vom analiza mai jos și în conferințele predicatorului Iosif Țon.

Ideile pelagiene ale lui Iosif Țon reprezintă un domeniu public odată cu publicarea în anul 2008 de către editura Cartea Creștină a cărții lui John N. Oswalt, *Chemați să fie sfinți*, a cărei prefață e scrisă de Iosif Țon, prefață în care își mărturisește simpatia pentru pelagianism.

Prefața la această carte se vrea un argument al faptului că Dumnezeu cere credincioșilor să fie sfinți și perfecți în sfințenie. Iosif Țon pune întrebarea dacă e posibil ca un creștin să trăiască în acest fel. De aici se ajunge la discuția referitoare la păcatul lui Adam și la măsura în care a afectat acesta rasa umană.

Iată ce scrie Iosif Țon: „Problema teologică majoră este aceasta: Cât de radicală a fost stricarea omului? Teologii din primele patru secole de creștinism i-au considerat pe primii oameni niște copii care încă trebuiau să crească. Neascultarea lor era echivalentă cu alunecarea sau împiedicarea copiilor și cu căderea lor: este normal ca ei să cadă, dar ei se ridică și merg mai departe și, pe măsură ce cresc, devin tot mai apți să rămână stabili pe picioare în tot mersul lor. Tot astfel, Adam și Eva, copii fiind, au alunecat, s-au poticnit, dar lucrul acesta nu a fost catastrofal și nu a avut consecințe catastrofale asupra structurii umane” (*Prefață*, pag. X).

Să observăm, întâi de toate, că argumentul cu care începe Țon nu este biblic. El nu argumentează cu Scriptura să ne arate că păcatul lui Adam nu a avut consecințe atât de serioase, ci cu Istoria Bisericii. În al doilea rând, el nu dă argumente: care sunt acei teologi care afirmă ce spune dumnealui? Toți teologii din primele patru secole? A afirma doar că „teologii din primele patru secole de creștinism” cred într-un fel sau altul nu reprezintă un argument. Nu este dat niciun citat. Argumentul dumnealui se bazează, de fapt, pe o speculație. După perioada apostolică, teologii care au urmat au pierdut greutatea și claritatea teologiei harului, așa cum este ea prezentată de apostolul Pavel în Noul Testament, unii într-o măsură mai mare, alții într-o măsură mai mică. Augustin va fi cel care va restaura în teologia creștină învățătura clară a lui Pavel despre har. În orice caz, nu este adevărat faptul că teologii din primele secole, în unanimitate, afirmă ceea ce pretinde Iosif Țon aici. Chiar dacă ar fi așa, învățătura lui Pavel, a Domnului Isus, a celorlalți apostoli, a întregii Scripturi, reprezintă autoritatea în ce privește doctrina despre păcat și despre starea omului după păcatul lui Adam, și nu teologii post-apostolici. Această accentuare a citirii Bibliei prin lentilele teologilor post-apostolici nu este

protestantism, ci mai degrabă seamănă cu rolul tradiției în catolicism și ortodoxie, care interpretează Biblia prin scrierile Părinților Bisericii.

Apoi, Biblia nu prezintă niciodată starea lui Adam și a Evei ca cea a unor copii care trebuiau să crească, care au alunecat sau s-au împiedicat și s-au ridicat apoi destul de ușor, ca să meargă mai departe. După Țon, păcatul lui Adam nu a avut consecințe catastrofale asupra structurii umane. Prin aceasta el contrazice în mod evident Scriptura. Doctrina păcatului la Țon nu e cea biblică și el alunecă în acest punct în erezie.

Dimpotrivă, Biblia argumentează că păcatul lui Adam a avut consecințe catastrofale atât asupra lui Adam cât și a urmașilor lui. În mod ironic, Țon afirmă cu un paragraf mai sus că păcatul lui Adam a adus moartea, separarea de Dumnezeu asupra omului, pentru ca apoi să spună că păcatul lui Adam a însemnat o alunecare sau o împiedicare, stare din care s-a ridicat și a mers mai departe. Separarea de Dumnezeu nu e foarte serioasă, așadar. Separarea de Dumnezeu nu înseamnă că omul nu se mai poate mântui singur, că nu se mai poate aduce singur în relația cu Dumnezeu și că e total dependent de Dumnezeu pentru restabilirea relației.

Apoi, păcatul nu a avut urmări catastrofale asupra structurii umane, potrivit învățaturii lui Țon din această *Prefață*. Pavel, însă, vede altfel lucrurile: „Voi erați morți în greșelile și în păcatele voastre, în care trăiați odinioară, după mersul lumii acesteia, după domnul puterii văzduhului, a duhului care lucrează acum în fiii neascultării. Între ei eram și noi toți odinioară, când trăiam în poftele firii noastre pământești, când făceam voile firii pământești și ale gândurilor noastre, și eram din fire copii ai mâniei, ca și ceilalți. Dar Dumnezeu, care este bogat în îndurare, pentru dragostea cea mare cu care ne-a iubit, cu toate că eram morți în greșelile noastre, ne-a adus la viață împreună cu Hristos (prin har sunteți mântuiți)” (Efeseni 2:1-5). Omul e mort în greșeli și păcate, nu are viață spirituală de la Dumnezeu. Dumnezeu trebuie să îl aducă la viață, să îi dea această viață spirituală. Omul era rob al firii pământești, trăind în fire și făcând faptele firii. Satan, domnul puterii văzduhului, lucrează în fiii neascultării, are acces la viața celor nemântuiți. Iar mânia lui Dumnezeu este peste acești oameni. Ceea ce aduce mânia lui Dumnezeu nu sunt doar actele păcătoase, ci natura coruptă din care ies aceste acte păcătoase: „eram din fire (natură) copii ai mâniei”. Domnul Isus a spus în Ioan 8:34 că omul căzut este rob al păcatului. Ioan 8:44 afirmă: „Voi aveți de tată pe diavolul; și vreți să împliniți poftele tatălui vostru”. Oamenii căzuți *doresc* să îplinească poftele diavolului; sunt robii lui și fac voia lui, dar o fac de bunăvoie, le place să păcătuiască, le place să fie robii diavolului.

În Romani 1:28 ni se spune că mintea oamenilor căzuți este blestemată. În versetul 21 ni se spune că inima lor e fără pricepere și întunecată. În 2 Corinteni 4:3,4, Pavel adaugă: „Și dacă Evanghelia noastră este acoperită, este acoperită pentru cei ce sunt pe calea pierzării, a căror minte necredincioasă a orbit-o dumnezeul veacului acestuia, ca să nu vadă strălucind lumina Evangheliei slavei lui Hristos, care este chipul lui Dumnezeu”. Mintea oamenilor căzuți este oarbă, orbită de Satan, care are acces la mintea lor. În Ioan 3:19 ni se spune că oamenii căzuți *iubesc* întunericul, starea de păcat și de corupție în care se află. Omul căzut urăște lumina și este dușmanul lui Dumnezeu (Romani 8:7,8). Efeseni 4:17-19 adaugă că omul căzut are mintea întunecată și inima împietrită. Omul cu mintea întunecată are nevoie să fie iluminat de Duhul Sfânt: 2 Cor. 4:6; Efeseni 1:17-18.

Omul căzut nu are puterea să facă voia lui Dumnezeu și nici nu dorește să facă voia lui Dumnezeu. E necesar ca Dumnezeu să îl aducă la viață pe om, schimbându-i natura, prin lucrarea suverană și plină de putere a Duhului Sfânt (Ioan 3:5-7; Ieremia 13:23; Matei 7:16-18; Ioan 6:44, 65; 1 Cor. 2:14).

O condiție a omului ca cea din Geneza 6:5 – „Domnul a văzut că răutatea omului era mare pe pământ și că *toate* întocmirile gândurilor din inima lui erau îndreptate *în fiecare zi numai spre rău*” – nu e catastrofală? Din acest verset și din tot argumentul de mai sus, nu învață clar Scriptura că păcatul lui Adam a adus o schimbare catastrofală în condiția omului?

În această *Prefață*, Iosif Țon părăsește învățătura Bibliei, găsindu-și refugiul în învățătura diluată a unor teologi din primele patru secole, atunci când vrea să se mulțumească cu o doctrină nebiblică despre păcat.

Iar ideea potrivit căreia teologii din primele patru secole nu au crezut în doctrina păcatului originar e falsă. În acest caz, afirmațiile autorului nu sunt conforme cu realitatea. Bineînțeles că au existat teologi care au afirmat că păcatul lui Adam nu l-a afectat numai pe el, ci și pe urmașii lui, întreaga rasă umană. Atanasius a învățat că păcatul lui Adam a trecut asupra tuturor oamenilor. Didim cel Orb afirma că păcatul lui Adam a fost transmis tuturor urmașilor lui. Hilarie de Poitiers afirma că păcatul lui Adam a trecut asupra tuturor oamenilor și că nu există niciun om fără păcatul originar. Ambrozio spune că toți ne tragem din Adam și moștenim păcatul lui, fiecare om se naște cu păcat, chiar și copilul de o zi are păcat. Între teologii care afirmă că rasa umană de după Adam a fost coruptă de păcatul acestuia, e mai răspândită ideea că oamenii au moștenit corupția lui Adam (o înclinație a omului înspre păcat) decât ideea că au moștenit și vinovăția lui Adam, imputată lor. Țon nu este, din nou, o călăuză de încredere în ce privește teologia creștinismului din primele secole. (Vezi discuția despre doctrina păcatului originar la Părinții Bisericii, în Pâclișanu pag. 429-436 și Kelly pag. 347-356).

În opoziție cu argumente biblice de mai sus, Țon afirmă: „*Chipul* lui Dumnezeu stă în faptul că omul este o ființă rațională. *Chipul* lui Dumnezeu în om, raționalitatea lui, nu a fost afectat de păcatul lui Adam. *Asemănarea* cu Dumnezeu se considera că se referă la moralitatea omului, care a fost pierdută prin Adam, dar care poate fi recâștigată prin Cristos. Omul este o ființă liberă, liberă să aleagă, să decidă, să se autodetermine și Dumnezeu îi respectă omului libertatea de a alege” (*Prefață*, pag. XI). Raționalitatea omului nu a fost afectată de păcat, spune Țon, deși am văzut că Biblia spune că mintea omului căzut e întunecată, orbită, blestemată. Moralitatea omului e pierdută, zice Țon, dar poate fi recâștigată prin Hristos, în același timp, omul e liber să aleagă și să-și determine destinul. Un om imoral cum poate alege voia lui Dumnezeu? Autorul se contrazice, dar nu explică. Oricum, el neagă pe față doctrina biblică a inabilității omului căzut. Omul căzut are încă libertatea de a alege binele, se autodetermină. Nu e rob al păcatului, al naturii sale corupte, al lui Satan. Rezolvarea stării disperate a omului pierdut nu se datorează lucrării suverane a Duhului Sfânt în lăuntrul omului, care-l aduce pe om la viață și care lucrează în om o natură nouă. Omul căzut poate să-și determine singur destinul. Acesta nu e creștinism. Nu e ceva biblic. „El ne-a mântuit, nu pentru faptele, făcute de noi în neprihănire, ci pentru îndurarea Lui, prin spălarea nașterii din nou și prin înnoirea făcută de Duhul Sfânt”, spune Pavel în Tit 3:5. Nu omul căzut se autodetermină și alege să-și schimbe viața când vrea, ci Duhul Sfânt e cel care înnoiește omul. Duhul

Sfânt determină destinul omului, am putea afirma, nu omul căzut se autodetermină cum vrea el.

Altă ironie: dacă Dumnezeu ar respecta libertatea omului de a alege, înțelegeți ce s-ar întâmpla? Omul păcătos ar alege întotdeauna continuarea în păcat și iadul. Dacă Dumnezeu ar sta așteptând să alegem ce vrem (ce putem, de fapt, de vreme ce natura noastră e coruptă și inima e stricată) și dacă ar respecta alegerea noastră, *toți oamenii ar fi fost în iad!*

În *Prefață*, Țon își continuă argumentarea introducându-l pe Pelagius: „Această concepție despre om s-a schimbat brusc și radical la începutul secolului al V-lea. Iată cum. La anul 405 d. Cr. a venit din Britania la Roma un călugăr pe nume Pelagius. Omul acesta era pasionat de sfințenie, adică el credea că a fi creștin înseamnă a trăi o viață curată, fără păcat, adică sfântă. El a fost șocat când a văzut viața păcătoasă a creștinilor din Roma și a început să predice despre necesitatea sfințeniei în viața creștinilor. Credincioșii din Roma au obiectat că de la Adam înapoi nimeni nu mai poate trăi în sfințenie. Pelagius a contracarat, argumentând că păcatul lui Adam l-a afectat numai pe acesta și că fiecare om poate, dacă vrea și dacă își dă silința, să trăiască fără să păcătuiască” (*Prefață*, pag. XI). Această concepție despre om s-a schimbat, adică a schimbat-o Augustin, care a inventat o teologie nouă, afirmă aici Țon. Augustin nu a inventat o învățătură nouă, ci s-a întors la învățătura biblică despre păcat și despre harul lui Dumnezeu. Țon greșește atunci când sprijină învățătura nebiblică, diluată, despre păcat, a unor teologi creștini din primele patru secole (nenumiți) și mai ales erezia lui Pelagius. Creștinismul afirmă că Dumnezeu cere credincioșilor să trăiască în sfințenie și nu în păcat. Țon însă pretinde, ca și Pelagius, că omul poate fi desăvârșit în sfințenie încă de aici pe pământ. Am văzut în celelalte două materiale referitoare la erezia lui Pelagius că desăvârșirea va fi atinsă de creștin abia în viața de dincolo, când va scăpa de firea pământească. Nu vom atinge aici pe pământ o stare în care să nu mai trebuie să ne rugăm: „Și ne iartă nouă greșelile noastre”. Vom continua să păcătuim și va trebui să cerem mereu iertare. Aceasta nu înseamnă perfecțiune. La fel, să ne amintim de avertizarea din 1 Ioan: „Dacă zicem că n-avem păcat, ne înșelăm singuri, și adevărul nu este în noi. Dacă zicem că n-am păcătuit, Îl facem mincinos, și Cuvântul Lui nu este în noi” (1 Ioan 1:8,10). Cine afirmă că omul se naște fără păcat și cine afirmă că a atins o stare în care nu mai păcătuiește, se înșală, adevărul nu este în el, Îl face mincinos pe Dumnezeu și Cuvântul nu este în el! Deci, să nu fim duși în rătăcire de afirmațiile lui Pelagius și ale lui Țon din această *Prefață*: Augustin nu spune că creștinii nu pot trăi o viață sfântă și nici nu trebuie să încerce, ci el spune că creștinii nu vor atinge perfecțiunea aici. Atitudinea creștinilor din Roma este de condamnat, desigur, dar alternativa nu e pelagianismul. Observați că Pelagius afirmă că păcatul lui Adam l-a afectat numai pe el, nu și pe urmașii lui. Am studiat în celelalte două materiale eroarea acestei învățături. Observați că Țon e de acord cu Pelagius! La fel, Pelagius crede că omul poate fi desăvârșit, fără păcat, lucru cu care Țon iarăși e de acord. Pelagius a fost condamnat ca eretic de mai multe concilii bisericești. Toată creștinătatea îl socotește eretic, dar Iosif Țon îi renaște învățătura și e de acord cu ea! Țon crede că omul poate trăi fără păcat. Dar prin faptul că neagă învățătura Scripturii și îmbrățișează o erezie, o învățătură care e străină de revelația lui Dumnezeu, nu reprezintă aceasta păcat? Și nu duce autorul în rătăcire poporul Domnului? Nu e aceasta un alt păcat? La fel, Pelagius afirma sus și tare că el e fără păcat și că poate trăi fără păcat, în timp ce călca în picioare revelația lui Dumnezeu, trăind astfel în păcat și

fiind, după toate indiciile, un om neregenerat, care nu a experimentat niciodată lucrarea harului în viața lui, nu a experimentat lucrarea Duhului Sfânt în lăuntrul omului, care singur schimbă inima. Ce valoare au, atunci, pretențiile lui Pelagius și Țon de a predica o viață fără păcat, când ei păcătuiesc prin negarea Cuvântului lui Dumnezeu? Doresc aici să fac observația că e departe de mine gândul că Iosif Țon ar fi neregenerat, cum am spus despre Pelagius, ci afirm doar că a fost dus în rătăcire să îmbrățișeze această învățătură eretică și că aceasta reprezintă un păcat de care trebuie să se pocăiască.

Iosif Țon continuă: „Trebuie să precizăm că noi nu știm exact cum și-a argumentat Pelagius concepția, deoarece cărțile pe care le-a scris el au fost arse. Știm despre afirmațiile sale numai din ceea ce scriu adversarii lui și din citatele pe care le dau aceștia din scrierile lui. Probabil că dacă am avea cărțile lui în întregime și am vedea modul în care și-a argumentat punctul de vedere am fi înclinați să-i dăm mai mult credit decât o putem face pe baza a ceea ce cunoaștem de la adversarii lui. Oricum ar sta lucrurile, teza fundamentală a lui Pelagius este clară: el afirmă că creștinul poate trăi o viață sfântă, o viață fără păcat” (*Prefață*, pag. XI).

E adevărat că nu s-au păstrat scrierile lui Pelagius, dar nu avem nici un motiv pentru a pune la îndoială prezentarea pe care o fac teologiei lui Pelagius oameni ca Augustin, Ieronim, Inocențiu și alții. Oricum, și Țon *tot din scrierile acestora cunoaște ceea ce apreciază și promovează din pelagianism*. Ceea ce e îndeajuns. Pelagianismul combătut de Augustin și de ceilalți teologi orthodoxi ai bisericii e apărat de Țon. Iar teza fundamentală, legată de posibilitatea atingerii perfecțiunii în această viață a fost condamnată ca erezie de către biserica lui Hristos. Prin ceea ce susține în acest material, Țon se separă de mărturia bisericii lui Hristos și reînvie erezia pelagiană.

În plus, observați că, în ce privește ideea de sfințenie perfectă, fără păcat, Țon nu face nicio referire la justificare. Pavel spune că creștinilor li se impută neprihănirea perfectă dobândită de Hristos, în urma vieții de supunere perfectă față de Legea lui Dumnezeu. În sensul acesta, creștinul e perfect în poziție, fiind îmbrăcat cu dreptatea perfectă a lui Hristos și e văzut ca perfect înaintea Tatălui. În același, timp, în viața practică, sfințirea e un proces de o viață. Firea pământească rămâne în credincios, ispitindu-l întreaga viață. Mereu vom păcătui și vom avea nevoie de curățire, de iertare, de aceea ne rugăm mereu: „Și ne iartă nouă greșelile noastre”. Țon nu amintește, însă, justificarea, ci dă impresia că omul poate, prin forțele lui, să atingă perfecțiunea în sfințenie în această viață.

Să mergem mai departe: „Cel care și-a luat sarcina să-l combată pe Pelagius a fost episcopul Augustin, din Africa de Nord. Țineți cont, deci, că problema în dezbatere era afirmația că creștinul poate fi sfânt, fără păcat. Augustin s-a ridicat să demonstreze că lucrul acesta nu-i adevărat. Pentru a-și dovedi poziția, Augustin a dezvoltat o nouă teologie; repet, a dezvoltat un întreg sistem nou de teologie, care nu mai existase până atunci în creștinism” (*Prefață*, pag. XI).

Cei care au studiat pelagianismul știu că esența problemei în cauză era doctrina mântuirii, nu a sfințirii. Disputa dintre Pelagius și Augustin s-a dezvoltat cu privire la modul în care e mântuit omul: starea omului căzut, abilitatea sau inabilitatea omului de a face pași înspre Dumnezeu, necesitatea lucrării Duhului Sfânt în lăuntrul omului sau lipsa necesității acesteia. Țon așează în mod greșit accentul pe sfințenie. Apoi, afirmația cum că Augustin a dezvoltat „un întreg sistem nou de teologie, care nu mai existase până atunci în creștinism” e foarte serioasă. Aici e sau ignoranță sau deformare conștientă a

realității. Teologia lui Augustin e reafirmarea teologiei lui Pavel, a teologiei Noului Testament cu privire la păcat, starea omului căzut, a mântuirii, a suveranității lui Dumnezeu în mântuire. Augustin nu inventează ceva nou, ci reafirmă teologia profundă a lui Pavel, pe care teologii post-apostolici au diluat-o într-o măsură mai mare sau mai mică.

Augustin nu a inventat un nou sistem teologic, ci a reafirmat teologia lui Pavel. În schimb, cel care a inventat un nou sistem teologic în cadrul creștinismului (dar care nu e creștinism) a fost Pelagius, ceea ce Țon nu observă. Iată ce afirmă istoricul Zenovie Pâclișanu: Pelagianismul pune „pe baze cu totul noi relațiile dintre el și Dumnezeu” (pag. 419).

Țon continuă: „Augustin începe prin a prezenta o nouă concepție despre Adam. Primul om, spune Augustin, a fost o ființă superioară, o ființă aflată extraordinar de sus, o ființă perfectă. Când Adam a decis să nu-L asculte pe Dumnezeu, actul acela a fost o sfidare conștientă a lui Dumnezeu și aceasta a avut consecințe extraordinar de mari și de radicale. Iată câteva dintre aceste consecințe catastrofale” (*Prefață*, pag. XI, XII).

Augustin nu prezintă o nouă concepție despre Adam, ci reafirmă teologia paulină și nou-testamentală despre om. Adam a fost creat de către Dumnezeu perfect, Dumnezeu avea părtașie cu omul, Dumnezeu a încredințat sarcini omului în grădina Edenului, Adam a dat nume animalelor, a fost stăpân peste creație înainte de cădere. Adam nu e portretizat nicăieri ca un copil imatur, al cărui păcat e minor, scuzabil, ca atunci când scuza greșeala unui copil iresponsabil. Oare cine deformează Scriptura: Augustin sau Țon? Biblia nu afirmă o Evanghelie a scuzei omului păcătos, o teologie a scuzei, ci o doctrină a păcatului împotriva unui Dumnezeu infinit în măreție și o Evanghelie a mântuirii omului și a iertării omului numai prin har și prin prețul nespus de mare al sângelui lui Isus Hristos. În această *Prefață*, teologia lui Țon, prin minimalizarea păcatului lui Adam, aduce dezonoare asupra lui Dumnezeu și distruge gloria mântuirii omului prin harul și moartea lui Hristos. Țon face aici același lucru pe care îl fac teologii liberali: minimalizează seriozitatea păcatului, astfel distrugând gloria mântuirii lui Hristos. La Țon, păcatul lui Adam nu mai e o sfidare conștientă a lui Dumnezeu. E un lucru mai mult inconștient făcut de un copil. Atunci, mai că am zice: de ce s-a mai supărat Dumnezeu chiar și atât cât a făcut-o, de vreme ce putea închide ochii în fața unei greșeli a copilului naiv Adam - care oricum se va ridica, se va maturiza și va umbla cu Dumnezeu în sfințenie perfectă mai apoi - acea greșeală neavând consecințe prea serioase.

Țon continuă: „Adam a căzut de la statura de creatură asemănătoare cu Dumnezeu la o nevrednicie ca aceea a unui vierme. Să notăm aici că Augustin este cel care a introdus concepția despre „căderea” omului. Cuvântul „cădere” cu referire la primul om nu se găsește în Biblie. Apostolul Pavel, care discută problema în Romani 5:12-19, se referă doar la „neascultarea” primului om” (*Prefață*, pag. XII). Psalmul 8 ne spune cum a fost omul creat de Dumnezeu. Omul a fost creat nu ca un copil ignorant, ci „făcut cu puțin mai pe jos decât Dumnezeu, și l-ai încununat cu slavă și cu cinste”. Dumnezeu i-a dat stăpânire asupra creaturilor. Folosirea cuvântul dur „vierme” are rolul de a câștiga un argument prin deformarea punctului de vedere advers și de a face dezgustătoare doctrina împotriva căreia luptă? Țon nu admite ideea că omul, prin păcat, a căzut de la o stare superioară la una inferioară. E adevărat că nu e necesar să folosim cuvântul „cădere”. Dar consecințele păcatului lui Adam sunt descrise de Pavel ca având impact catastrofic asupra omului: moarte spirituală, străin de viața lui Dumnezeu, rob al

păcatului, rob al lui Satan, plăcere în păcat, dușmănie față de Dumnezeu, minte întunecată, oarbă și blestemată. E cu totul altceva decât ce învață Țon.

Mai departe, cuvintele lui Țon: „Prin „cădere”, ființa omului a fost complet deteriorată. În special, ceea ce a fost stricat a fost voința omului. Omul nu mai poate nici măcar *voi* să facă binele. El nu mai poate să voiască decât răul. Această pervertire totală a omului a căpătat numele de „depravare totală” (după engleză: *total depravity*)

Omul nu mai poate fi reparat din această corupere. Nu ne mai putem aștepta ca el să mai vrea altceva decât să păcătuiască” (*Prefață*, pag. XII).

Observați denaturarea teologiei augustiniene de către Țon. Augustin afirmă că *omul căzut* nu poate și nu vrea să facă decât răul, de vreme ce voința sa este instrumentul unei naturi corupte, înclinate să facă numai răul. Dar nu e invenția lui Augustin aceasta. Geneza 6:5 a spus: „Domnul a văzut că răutatea omului era mare pe pământ și că *toate* întocmirile gândurilor din inima lui erau îndreptate *în fiecare zi numai spre rău*”. Apoi, Pavel în Romani 3:10-18 – „Nu este niciun om neprihănit, niciunul măcar. Nu este niciunul care să aibă pricepere. Nu este niciunul care să caute cu tot dinadinsul pe Dumnezeu. Toți s-au abătut și au ajuns niște netrebniți. Nu este niciunul care să facă binele, niciunul măcar. Gâttele lor este un mormânt deschis; se slujesc de limbile lor ca să înșele; sub buze au venin de aspidă; gura le este plină de blestem și de amărăciune; au picioarele grabnice să verse sânge; prăpădul și pustiirea sunt pe drumul lor; nu cunosc calea păcii; frica de Dumnezeu nu este înaintea ochilor lor”. Țon calcă în picioare toate aceste mărturii scripturale. Și apoi îi atribuie lui Augustin o învățătură pe care acesta nu a susținut-o: „Omul nu mai poate fi reparat din această corupere. Nu ne mai putem aștepta ca el să mai vrea altceva decât să păcătuiască”... Sau e doar o ignoranță? Spune Augustin că omul nu poate fi reparat din această condiție? El spune că omul căzut dorește și voiește doar răul, dar nu că omul nu poate fi mântuit, eliberat, din această condiție de către harul lui Dumnezeu, prin lucrarea eficace a Duhului Sfânt, care dă omului o natură nouă și îl eliberează din robia păcatului, învrednicindu-l pe om să umble în ascultare de Dumnezeu. Țon deformează aici teologia lui Augustin. A inventa o teologie și a o proiecta asupra lui Augustin și apoi a-l critica pe Augustin pentru ea nu e un lucru cinstit.

Țon continuă: „Dumnezeu, în dreptatea Lui, condamnă întreaga omenire la pedeapsă eternă. Astfel, omenirea este o masă de depravați și o masă de condamnați.

Din masa aceasta de condamnați, Dumnezeu, prin harul Său, alege un număr de oameni pentru mântuire. Harul acesta este irezistibil, adică cei aleși de Dumnezeu vor crede în El pentru că harul le dă această credință” (*Prefață*, pag. XII). Ce să înțelegem de aici? Ce neagă Țon? Faptul că toți oamenii sunt păcătoși aflați sub condamnarea lui Dumnezeu? Faptul că Dumnezeu e drept să condamne omul păcătos? Faptul că Dumnezeu alege pe unii pentru mântuire, din numărul celor care meritau cu toții doar iadul? Faptul că harul lui e irezistibil? Faptul că Dumnezeu e cel care dă credința? El neagă, de fapt, întreaga doctrină a mântuirii lucrate de Dumnezeu prin har, a celor care erau incapabili a se mântui singuri. Eroarea lui Țon, îndepărtarea lui de Scripturi nu e una mică, deoarece neagă și deformează doctrină după doctrină.

Țon continuă: „Cei aleși (predestinați) vin la biserică și preotul le împarte iertarea și mântuirea prin botez și prin celelalte sacramente (ritualuri, taine). Trebuie să știm că Augustin a fost unul dintre cei mai ritualiști teologi din antichitate. El a fost cel care a acordat bisericii puteri nelimitate în toate domeniile. Prin aceasta, și prin altele, el a fost întemeietorul teologiei catolice” (*Prefață*, pag. XII). Învățătura lui Augustin e iarăși

supra-simplificată. Biserica catolică își bazează eclesiologia pe doctrina lui Augustin. Protestantismul își bazează doctrina harului pe teologia lui Augustin. Nu suntem de acord cu rolul dat de Augustin botezului (copiilor mici), care șterge păcatul originar. În același timp, afirmăm că învățătura lui cu privire la starea omului păcătos, la inabilitatea lui de a face pași către Dumnezeu, la necesitatea harului divin pentru mântuirea omului păcătos sunt biblice. Doctrina harului la Augustin e doctrina Noului Testament. Doctrina mântuirii în Noul Testament nu are nimic a face cu doctrina pelagiană îmbrățișată de Țon. Augustin are dreptate când afirmă mântuirea omului prin harului lui Dumnezeu, dar e greșit când vorbește despre *modalitatea* prin care e administrat acest har: prin botez și sacrameinte, prin puterea bisericii. Acesta e punctul slab, nebiblic, al teologiei lui Augustin. Dar, cum am spus, alternativa nu e pelagianismul, ci afirmarea doctrinei harului mântuitor.

Țon continuă: „Rețineți că Augustin le-a dezvoltat pe toate acestea pentru a-l combate pe Pelagius, mai exact pentru a „demonstra” că nu ne mai putem aștepta ca oamenii să fie sfinți, să trăiască o viață curată!” (*Prefață*, pag. XII). Augustin nu a dezvoltat o teologie inovatoare, ci a afirmat învățătura Scripturii în combaterea ereziei lui Pelagius. Augustin nu a afirmat că creștinul nu se poate aștepta să trăiască o viață sfântă, ci a spus că creștinul nu va atinge perfecțiunea aici pe pământ. Iarși e prezentă această denaturare a teologiei lui Augustin. Țon nu înțelege teologia lui Augustin. A spune că Augustin a zis că nu ne putem aștepta ca creștinul să trăiască o viață curată înseamnă o deformare a teologiei acestuia.

Țon continuă în paginile următoare să atace teologia lui Luther și a lui Calvin. Am răspuns la aceasta într-un mesaj audio postat pe site-ul nostru, intitulat: *Un atac calomnios la adresa lui Calvin*. Acolo prezint mai departe deformarea pe care o face Țon lui Luther și lui Calvin, cărora le atribuie învățături pe care aceștia nu le-au susținut, apoi le combate. Metoda lui Țon e aceeași. Cunoașterea lui Luther și a lui Calvin e la fel de deficientă ca cea referitoare la Augustin. Cunoașterea de către Țon a istoriei bisericii și a istoriei dogmei se prezintă din nou a fi deficientă. Doar o observație mai doresc să fac aici: Țon atacă sacramentalismul lui Augustin. Dar Calvin a preluat de la Augustin teologia mântuirii prin har. Așadar, durerea mare a lui Țon nu e atât sacramentalismul, ci teologia mântuirii prin har. Din păcate, Țon pare să-i displacă mântuirea măreață lucrată de Dumnezeu. Devoțiunea adusă omului l-a furat pe Dumnezeu de gloria Sa în învățătura lui Iosif Țon din această *Prefață*!

Cu ocazia unei conferințe ținute la Timișoara, în timpul de întrebări și răspunsuri, Țon a vorbit iar despre Pelagius și Augustin. Augustin e prezentat din nou ca cel care a apărut ideea că creștinul nu poate trăi sfânt în lumea aceasta! Despre Augustin a spus: „Nu știu de ce unii dintre noi încă îl mai iubesc...”. E normal, de vreme ce Țon susține erezia, să nu înțeleagă de ce alții îl iubesc pe cel care a apărut credința scripturală. Pentru Țon, Augustin este „cel care a produs cea mai mare daună în creștinism din istoria creștinismului”. Noi credem că Pelagius e cel care a cauzat această daună. Iar promovarea ereziei lui Pelagius de către Țon în scris și oral produce daune în mișcarea evanghelică din România. Țon continuă sugerând că pelagianismul a fost învățătura din primele secole ale creștinismului, că păcatul lui Adam l-a afectat numai pe el. „Când a păcătuit Adam, s-a corupt toată natura umană” și omul nu mai poate fi reparat – aceasta e invenția lui Augustin, afirmă Țon. E aceeași deficiență în ce privește cunoașterea istoriei bisericii și a istoriei dogmei! Mai departe: dacă omul nu poate fi sfânt, reparat, Dumnezeu

alege pe unii și pe aceia îi mântuie prin sfintele taine, fără o schimbare a vieții, pare a sugera Țon. Dar Țon crede că pelagianismul e biblic: porunca lui Dumnezeu nu e imposibil de ținut de om prin forțele lui, totul depinde de om dacă alege viața sau moartea. Mai apoi, în conferință, Țon îl citează pe John Oswalt, care afirmă despre învățătura lui Luther referitoare la justificarea prin credință că e o „religie a păcătuirii, o religie care te ajută să trăiești în păcat cu conștiința împăcată”! Oswalt și Țon nu înțeleg doctrina justificării prin credință susținută de Luther și de Pavel. Și Pavel a fost acuzat că doctrina aceasta duce la păcat. Dar aceasta a însemnat doar că oponentii lui nu au înțeles doctrina biblică. Luther nu a susținut că creștinul justificat nu trebuie să trăiască în sfințenie. În același timp, fără justificarea prin credință, fără imputarea dreptății lui Hristos nouă, nu există mântuire!

Încă o dată, aceasta demonstrează o slabă interacțiune cu sursele din istoria bisericii și istoria dogmei, cât și deviere de la învățătura creștină orthodoxă.

*

Învățătura greșită, nescripturală, eretică, a lui Iosif Țon din *Prefață* este mult mai periculoasă decât cea a lui N.T. Wright sau Steve Chalke, cu privire la care am atras atenția cu alte ocazii. În vreme ce învățătura acestora reprezintă un atac din exterior, o încercare de strecurare a ereziei din exterior în interiorul mișcării evanghelice, în cazul lui Iosif Țon e vorba de un atac venit din interior. E vorba de promovarea unei erezii din partea cuiva care a fost socotit un mare apărător al credinței creștine, din partea unui om care are o mare influență în cercurile baptiste și pentecostale din România. Numele Țon a impus autoritate până acum. E nevoie ca oamenii să rămână acum lângă Cuvântul lui Dumnezeu și să nu îmbrățișeze erezia susținută aici de Țon sau să o apere, să îi minimalizeze importanța, din cauza unui atașament afectiv față de persoana acestuia. Apoi, autoritatea personalității cuiva nu trebuie să fure atașamentul oamenilor față de Cuvântul lui Dumnezeu.

Adoptarea pelagianismului de către Țon este o problemă mult mai serioasă decât arminianismul său prezent în celelalte scrieri ale sale, lucru pe care l-am analizat în alt loc. Prin promovarea pelagianismului, Țon iese din cadrul creștinismului. În cazul pelagianismului promovat aici de Iosif Țon, însă, avem de a face cu o învățătură necreștină, eretică, condamnată de creștinism. Țon se situează, în cazul învățăturii din această *Prefață*, în afara creștinismului.

O altă ironie tristă o reprezintă faptul că Iosif Țon a scris această prefață motivând că el dorește sfințirea poporului Domnului. Nu știi dacă e conștient sau nu, dar Pelagius nu a avut loc în teologia lui pentru lucrarea eficace a Duhului Sfânt în lăuntrul omului. La Pelagius, Dumnezeu dă DOAR ajutoare exterioare (învățătură și exemplul lui Hristos) omului, acesta putând să se sfințească singur. O sfințire fără Duhul, agentul sfințirii în Biblie (1 Petru 1:2; 2 Tesaloniceni 2:13)? E conștient, oare, Țon de gravitatea celor susținute? Promovând teologia pelagiană a sfințirii omului prin efortul voinței proprii, fără lucrarea de sfințire a Duhului Sfânt, nu se ajunge la sfințire! Țon strică cu o mână ce a zidit cu cealaltă. Pasiunea lui Țon pentru sfințenie pare lăudabilă la prima vedere, dar la o cercetare mai atentă, vedem că, după ce ne-a recomandat să mergem la medic să ne tratăm, în loc să ne dea adresa unui medic, ne-o dă pe aceea a unui măcelar! Țon vorbește

despre sfințirea creștină în timp ce, prin învățătura pelagiană, se plasează în afara creștinismului!

Implicațiile ereziei promovate de Țon în această *Prefață* sunt mari. Uniunea Baptistă din România ar trebui să se sesizeze și să condamne oficial erezia pelagiană a lui Țon. Acestuia ar trebui să i se interzică să predice în bisericile din cadrul Uniunii, până ce nu își retractează erezia și până nu se pocăiește. Pastorii din Uniune nu ar trebui să aibă voie să își deschidă ușile bisericilor lui Țon până ce acesta nu renunță la erezia lui. Pastorii nu ar trebui să colaboreze cu el și nu ar trebui să participe la conferințele organizate de acesta. Dacă vor continua să o facă, se vor face vinovați de sprijinirea ereziei lui Țon. Iosif Țon nu are nevoie de noi oportunități de predicare în România, ci să înțeleagă eroarea în care a căzut și să se pocăiască!

În ce privește Editura Cartea Creștină cea care a publicat această carte, socotesc că retragerea cărții de pe piață e singura modalitate de a împiedica sufletele oamenilor să fie otrăvire de această învățătură greșită și periculoasă.

În această *Prefață*, Iosif Țon, prin doctrinele sale nescripturale, nu onorează Cuvântul lui Dumnezeu și pe Cel care a dat acest Cuvânt. Modificarea doctrinelor Scripturii fură din gloria lui Dumnezeu. Modificarea doctrinei păcatului și a mântuirii lui Hristos fură din gloria lui Dumnezeu. Dumnezeu este dezonorat prin această învățătură eretică. Țon nu predică aici mântuirea așa cum este revelată în Scripturi.

Dezbaterea cu privire la erezia promovată de Țon în această *Prefață* are implicații imediate asupra mesajului predicat în bisericile din România: ce fel de Evanghelie vom predica oamenilor? O „evanghelie” diluată, modificată, o erezie, o învățătură a mântuirii omului prin forțele proprii, o denigrare a harului lui Dumnezeu, o batjocorire a crucii lui Hristos, o călcare în picioare și o negare a nenumărate doctrine biblice, așa cum face Țon aici? Ce fel de doctrină despre păcat vom predica? Ce evanghelizări vom face? Vom spune oamenilor că păcatul nu e atât de serios, că nu are efecte serioase, că starea oamenilor e mult mai optimistă și că, cu puțin efort, vor reuși să rezolve problemele? Sau vom proclama adevărul scriptural care vestește un Mântuitor care eliberează oamenii și îi aduce la viață deoarece ei nu pot face nimic spre salvarea lor? Va fi Dumnezeu înălțat în amvoanele noastre sau va fi dezonorat? Duhul Sfânt nu-și va pune pecetea peste predicarea eretică. În mod ironic, vorbim mult despre trezire, o vrem, o așteptăm și ne rugăm pentru ea – în același timp, în loc să predicăm Cuvântul cu credincioșie, acel Cuvânt care Îl onorează pe Dumnezeu și pe care îl binecuvântează cu putere Duhul Lui, deschidem ușile unor erezii ca cea susținută de Țon în această *Prefață*. Nu știm cum a fost înșelat Țon să susțină această învățătură greșită, dar noi trebuie să ne trezim și să numim răul rău, binele bine, adevărul adevăr și erezia erezie.

În același timp, ne rugăm ca Dumnezeu să-l smerească, în dragostea Lui, pe predicatorul Iosif Țon, să-l facă să-și vadă și să-și admită eroarea și să-l aducă la cunoașterea adevărului, să-l aducă la crucea lui Hristos și să nu-l lase să-și termine calea în rușine, ci să-l aducă la pocăință și la mărturisirea Evangheliei adevărate. Cei care l-au iubit și îl iubesc pe Iosif Țon să nu-i sprijine erezia, ci s-o condamne, și să se roage pentru întoarcerea lui la adevăr, pentru iluminarea și smerirea lui, pentru eliberarea lui din înșelăciunea acestei învățături nebiblice!

Bibliografie:

- 1) J.N.D. KELLY – *Early Christian Doctrines*, A&C Black, London, 1989
- 2) Zenovie PÂCLIȘANU – *Istoria creștinismului antic*, Ed. Galaxia Gutenberg, Târgu-Lăpuș, 2009
- 3) Iosif ȚON – *Prefață la ediția în limba română* (pag. VII-XIX) la cartea lui John N. OSWALT – *Chemați să fie sfinți: o perspectivă biblică*, trad. Iosif Țon, Ed. Cartea Creștină, Oradea, 2008